

Föreningen Sveriges Fäbodbrukare
Calle Höglund
Rönningen 893
826 95 Trönödal
calle.hoglund@telia.com

Jordbruksverket
jordbruksverket@sjv.se
Att; britt.berenstam@sjv.se

Föreningen Sveriges Fäbodbrukare (FSF) synpunkter till uppdrag om anpassning av Landsbygdsprogrammet...med anledning av översyn av jordbrukspolitiken (Jo 2008/3869)

FSF vill nyttja tillfället att lämna synpunkter med anledning av uppdraget om anpassning av Landsbygdsprogrammet. Emellertid har vi som organisation först i ett sent skede och via omvägar informerats om det pågående uppdraget vilket dels får till följd att våra synpunkter av tids- och resursskäl nu blir mer begränsade, dels att de frågor som berör fäbodbruket riskerar bli otillräckligt belysta.

Enligt vår uppfattning är det otillfredsställande, både som princip och konkret för vår del, att vi som relevant part och företrädare för en av målgrupperna i Landsbygdsprogrammet inte bibringats informationen om detta uppdrag i ett tidigt skede. Kanske riskerar man därigenom att förlora kontakten med vissa andra målgrupper och att därmed förbise värdefulla erfarenheter?

I väsentliga delar syftar Landsbygdsprogrammet till att uppfylla Sveriges miljömål. Det är därmed av intresse hur miljömålen formuleras, tolkas och hanteras.

FSF lämnade synpunkter på Miljödepartementets remiss av Miljömålsrådets fördjupade utvärdering av Sveriges miljömål 2008 (M2008/1443/Mk). Enligt vår uppfattning får det betydelse i detta sammanhang mot bakgrund av hur det rubricerade uppdraget formulerats, och vi vill därför hänvisa till bifogade bilaga med våra synpunkter till Miljömålsrådets fördjupade utvärdering av Sveriges miljömål.

För övrigt vill vi framföra följande synpunkter.

De småjordbruk som bedriver fäboddrift i det svenska fäbodområdet förvaltar många olika typer av värden. Det är en bred mångfald såväl inom som mellan gårdar/företag och mellan natur- och kulturgeografiska regioner.

En gemensam nämnare för alla dessa värdefulla kultur- och naturvårdsjordbruk är den i vårt samhällssystem väsentliga möjligheten och behovet av att få tillräcklig ekonomi för att enskilda företagare och kulturbärare ska kunna ägna sig åt dessa verksamheter i tillräcklig utsträckning, såväl kvantitativt som kvalitativt.

Dels är det som vi ser det i praktiken ogörligt att detaljreglera denna mångfald. Dels är det mycket angeläget att förbättra ekonomin för dessa kvarvarande småjordbruk som bedriver fäbodverksamhet.

FSF föreslår därför att nu återställa stödet till fäoddbete till den tidigare nivå som gällde före den påtagliga sänkning som följde med nuvarande Landsbygdsprogramms inträde. Detta kan ske genom att ersättningen till fäoddbete nu fastställs till lägst 1500 kr/ha, under förutsättning av oförändrad arealfaktor och grundersättning.

Denna ersättningsform har en hög precision att nå just de värdefulla kultur- och naturvårdsjordbruk som bedriver fåbodverksamhet, i huvudsak i norra Svealand och södra Norrland.

Vi kan också se kvalitativa utvecklingsmöjligheter för ersättningen till fåbodbeta och övrig traditionell verksamhet på fåbodarna, men vår aktiva roll i ett sådant utvecklingsarbete förutsätter ju att vi blir informerade och delaktiga med såväl rimlig tid som resurser till förfogande.

Enligt vår uppfattning finns det också anledning att understryka det angelägna med att inte tappa helhetsperspektivet, varken i tid eller rum.

Så är det vällovligt att lyfta behovet av ökad uppmärksamhet för att bevara och utveckla skogens mångfald. Som anges torde det väl i huvudsak också vara så att dessa beskrivna potentiella mångfaldsarealer har en historik som jordbruksmark, hagmark, slåtteräng eller betad utmark. Men borde då inte den naturvårdsbiologiska historiken styra mot att dessa arealer i görligaste mån också skulle prioriteras för restaurering till företrädesvis slåtteräng, beteshage, skogs- eller fåbodbeta?

Fåbodbruket faller också inom ramen för konventionen om biologisk mångfald och vad som där stadgas om lokal och traditionell kunskap. Detta innebär enligt vår uppfattning också en tämligen uttrycklig målbild vilket mer borde tillåtas prägla utformningen av regelverk och insatser än vad som nu verkar vara fallet; Vi får inte missa målet och helheten genom att begränsa perspektiven och fokusera på enskilda problemfrågor.

FSF vill starkt betona behovet av kontinuitet vad gäller de miljöpolitiska incitamenten, däribland miljöersättningarna, dels för att bibehålla tilltron ute i bygderna till de ekonomiska möjligheterna för att driva de små kultur- och naturvårdsjordbruken med fåboddrift också fortsättningsvis, dels för att motivera generationsövertagare och därigenom skapa bättre möjligheter för att tillvarata kunskaper, traditioner och det levande kulturarvet som förvaltas inom de i vårt land nu jämförelsevis fåtaliga kvarvarande aktiva småjordbruken med fåboddrift.

Föreningen Sveriges Fåbodbrukare

Rönningen 2009-02-23

Calle Höglund, ordf

Kristian Olofsson, e u
kristian.olofsson@passagen.se